

NETECHNICKÉ SHRNUTÍ PROJEKTU POKUSŮ

Název projektu pokusů

Příprava boreliemi nakažených klíšťat pomocí sání na infikovaných myších

Doba trvání projektu pokusů do 09/2024

Klíčová slova - maximálně 5 myš laboratorní, *Ixodes ricinus*, *Borrelia* spp.

Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného polička

☒	základní výzkum
	translační nebo aplikovaný výzkum
	vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
	zachování druhů
	vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
	trestní řízení a jiné soudní řízení

Cíle projektu pokusů (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)

Cílem navrhovaných pokusů je získání populace klíšťete *Ixodes ricinus*, která bude s vysokou pravděpodobností (více než 90 %) nakažena definovaným druhem spirochet z komplexu *Borrelia burgdorferi* sensu lato. Taková klíšťata pak budou použita v experimentech zkoumajících přenos spirochet lymeské boreliózy z klíšťete na hostitele a roli vybraných klíšťecích molekul v tomto procesu.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)

Očekáváme především, že výsledky pokusu přinesou cenné informace o vlivu klíšťecích proteázových inhibitorů na koagulaci krve, srážení destiček a imunitní systém hostitele a rozšíří portfolio klíšťecích imunomodulačních molekul, u nichž byl prokázán terapeutický potenciál.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá

Laboratorní myš (*Mus musculus*), kmen C3H/HeN – 270 jedinců

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

Myši nakažené boreliemi zpravidla nevykazují žádné klinické příznaky. Přítomnost komůrky s klíšťaty na hřbetu myší může způsobit diskomfort, mírnou bolest a svědění. Maximální míra závažnosti pokusu je střední. Po skončení pokusu budou zvířata uvedena do celkové anestezie a usmrcena zlomením vazu.

Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)

Nahrazení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

Způsob nakažení klíšťat podstatně ovlivňuje přenos patogenů na hostitele v následujícím vývojovém stádiu. Jelikož námi infikovaná klíšťata budou dále používána v přenosových experimentech, je důležité, aby infikace proběhla pokud možno tak, jak se tomu děje v přírodě. Arteficiální nakažení klíšťat vpichem nebo sáním infekční suspenze z kapiláry je značně nespolehlivé, často způsobuje nežádoucí pokles příjmu potravy a nevede k přirozenému rozvoji infekce. Krmení klíšťat *in vitro* na umělých membránách zásobených zvěřecí krví je sice relativně nejbližší fyziologické realitě, není však vhodný pro druh *I. ricinus*. Tato klíšťata totiž mají při krmení na membráně výrazně menší šanci na plné nasáti a potřebují k tomu signifikantně delší dobu. Není dosud známo, zda lze tímto způsobem nakazit larvy a nymfy *I. ricinus* spirochetami *B. afzelii*.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

Pokusy budou přednostně prováděny v období března-září (hlavní sezóna klíšťat) tak, abychom dosáhli maximální možné úspěšnosti sání a metamorfózy a minimalizoval se tak počet myší potřebných pro přípravu předem stanoveného počtu nakažených klíšťat. Na myši bude nasazeno maximální možné množství klíšťat (100 larev nebo 10-12 nymf *I. ricinus*), čímž se rovněž sníží počet potřebných zvířat na nutné minimum.

Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat, a proč se v případě tohoto zvěřecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Myši kmen C3H/HeN je modelovým kmenem při studiu spirochet lymeské boreliózy. Výhodou je rovněž jeho klidná povaha, takže je minimalizována možnost stržení komůrky s klíšťaty a znehodnocení experimentu.

Všude, kde zvířeti hrozí výrazný diskomfort či bolest, a kde to bude z hlediska pokusu možné, budou použity adekvátní způsoby anestezie. Zvířata budou držena v bariérovém IVC chovu s nastaveným střídáním tmy a světla, které simuluje den a noc, čímž se snižuje míra stresu. Zvířata budou v klecích maximálně po pěti jedincích, v případě vzájemného napadání budou zvířata oddělena do samostatných klecí. Zvířata budou denně kontrolována, pravidelně bude měněna podestýlka, doplněována voda a krmivo.